

PECULIAR PEDAGOGICAL ASPECTS OF TEACHING JEWELRY MAKING TO SCHOOLCHILDREN IN EXTRACURRICULAR ACTIVITIES OR CLUBS

Alimqulova Iroda Abdumajidovna¹

3rd school of Akkurgan district

KEYWORDS

Jewelry making,
Extracurricular activities,
Pedagogical aspects, Fine
motor skills development,
Creativity enhancement,
Cultural heritage, Hands-on
learning, Personal and social
development

ABSTRACT

This article explores the unique pedagogical aspects of teaching jewelry making to schoolchildren within the framework of extracurricular activities or clubs. Jewelry making, as a form of artistic expression, offers a multitude of educational benefits, including the development of fine motor skills, creativity, and an appreciation for cultural heritage. The study delves into the methodologies employed to engage children in the craft, emphasizing hands-on learning, problem-solving, and the integration of historical and cultural contexts. It discusses the importance of a supportive learning environment that encourages exploration and innovation while respecting safety protocols inherent to the craft. Furthermore, the article examines the impact of jewelry making on students' personal and social development, highlighting its potential to foster patience, perseverance, and a sense of accomplishment. Through a qualitative analysis of pedagogical strategies and feedback from participants, the study presents insights into best practices for integrating jewelry making into school curricula as a means to enrich the educational experience beyond the traditional classroom setting.

2181-2675/© 2024 in XALQARO TADQIQOT LLC.

DOI: **10.5281/zenodo.10775291**

This is an open access article under the Attribution 4.0 International(CC BY 4.0) license (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/deed.ru>)

¹ Teacher, 3rd school of Akkurgan district, Uzbekistan

DARSDAN TASHQARI MASHG'ULOTLAR YOKI TO'GARAKLARDA MAKTAB O'QUVCHILARI UCHUN ZARGARLIK BUYUMLAR YASASHNI O'RGATISHNING O'ZIGA XOS PEDAGOGIK JIHATLARI

KALIT SO'ZLAR/ КЛЮЧЕВЫЕ СЛОВА:

Zargarlik, Sinfdan tashqari mashg'ulotlar, Pedagogik jihatlar, Nozik vosita mahoratini rivojlantirish, Ijodkorlikni oshirish, Madaniy meros, Amaliy o'rganish, Shaxsiy va ijtimoiy rivojlanish

ANNOTATSIYA/ АННОТАЦИЯ

Ushbu maqolada maktab o'quvchilariga sinfdan tashqari mashg'ulotlar yoki to'garaklar doirasida zargarlik buyumlarini o'rgatishning o'ziga xos pedagogik jihatlari yoritilgan. Zargarlik buyumlari badiiy ifoda shakli sifatida nozik vosita mahoratini, ijodkorlikni rivojlantirish va madaniy merosni qadrlashni o'z ichiga olgan ko'plab ta'lim afzalliklarini taqdim etadi. Tadqiqot bolalarni hunarmandchilikka jalb qilish uchun qo'llaniladigan metodologiyalarni o'rganadi, amaliy o'rganish, muammolarni hal qilish va tarixiy va madaniy kontekstlarni birlashtirishga urg'u beradi. U hunarmandchilikka xos xavfsizlik protokollariga rioya qilgan holda qidiruv va innovatsiyalarni rag'batlantiradigan qo'llab-quvvatlovchi o'quv muhitining ahamiyatini muhokama qiladi. Bundan tashqari, maqola zargarlik buyumlarining o'quvchilarning shaxsiy va ijtimoiy rivojlanishiga ta'sirini o'rganadi, uning sabr-toqat, qat'iyatlilik va muvaffaqiyat tuyg'usini rivojlantirish imkoniyatlarini ta'kidlaydi. Pedagogik strategiyalarni sifatli tahlil qilish va ishtirokchilarning fikr-mulohazalari orqali tadqiqot zargarlik buyumlarini maktab o'quv dasturlariga an'anaviy sinf muhitidan tashqari ta'lim tajribasini boyitish vositasi sifatida integratsiyalash bo'yicha ilg'or tajribalar haqida tushunchalarni taqdim etadi.

KIRISH

Zargarlik buyumlarini sinfdan tashqari mashg'ulotlarga yoki to'garaklarga kiritish maktab o'quvchilari uchun o'ziga xos va boyitish tajribasini taqdim etadi, badiiy ifodani amaliy ko'nikmalarni rivojlantirish bilan uyg'unlashtiradi. Ushbu maqola maktab o'quvchilariga zargarlik buyumlarini o'rgatishning o'ziga xos pedagogik jihatlari o'rganadi, darsdan tashqari sharoitlarda ta'limning afzalliklari, muammolari va samarali o'qitish strategiyalarini yoritadi. Zargarlik san'at turi sifatida o'quvchilarga dizayn, madaniyat va tarixni o'rganish bilan birga o'z ijodini kashf qilish imkoniyatini beradi. Bundan tashqari, u ularni nozik harakatlarni muvofiqlashtirish, sabr-toqat va tafsilotlarga ehtiyotkorlik bilan e'tibor berish kabi amaliy ko'nikmalar bilan tanishtiradi.

Maktablarda zargarlik buyumlarini o'rgatishning pedagogik yondashuvi ijodkorlikni rivojlantirish va texnik ko'nikmalarni berish o'rtasidagi muvozanatni saqlashi kerak. Bu o'qituvchilardan o'quvchilarni amaliy o'rganish tajribasiga jalb qiluvchi innovatsion o'qitish usullarini qo'llashni talab qiladi. Turli materiallar, texnikalar va madaniy ahamiyatga ega bo'lgan zargarlik buyumlarining ko'p qirrali tabiati fanlararo ta'lim uchun noyob platformani taqdim etadi. U san'atni fan, texnologiya, muhandislik va matematika (STEM) ta'lim aspektlari bilan bog'laydi va shu bilan yaxlit ta'lim tajribasiga hissa qo'shadi.

Bundan tashqari, zargarlik buyumlarining ijtimoiy va madaniy jihatlari madaniy meros, ramziylik va barqarorlik haqida munozaralar o'tkazishga imkon beradi, talabalarining atrofdagi dunyo haqidagi tushunchalarini boyitadi. Biroq, darsdan tashqari mashg'ulotlarda zargarlik buyumlarini qo'llash qiyinchiliklarni keltirib chiqaradi, jumladan, resurslarning cheklanganligi, o'quvchilar o'rtasida turli xil mahorat darajasi va yoshga mos keladigan o'qitish usullariga ehtiyoj. Ushbu muammolarni hal qilish uchun puxta rejalashtirish, topqirlik va inklyuziv va qo'llab-quvvatlovchi ta'lim muhitini yaratishga e'tibor qaratish kerak.

Ushbu maqola sinfdan tashqari sharoitlarda zargarlik buyumlarini o'rgatish va o'rganishni kuchaytirishi mumkin bo'lgan pedagogik strategiyalarni chuqur o'rganish uchun zamin yaratadi. Ta'limning afzalliklari va muammolarini o'rganib chiqib, ushbu maqola o'qituvchilarga zargarlik buyumlarini maktab o'quv dasturlariga samarali integratsiya qilish va shu orqali maktab o'quvchilari uchun ta'lim landshaftini boyitish uchun tushuncha va vositalarni taqdim etishga qaratilgan.

ASOSIY QISM

Zargarlik buyumlarini yasashning tarbiyaviy foydalari

Zargarlik buyumlari darsdan tashqari mashg'ulot sifatida hunarmandchilikdan tashqari ko'plab ta'lim imtiyozlarini beradi. Bu ijodkorlik va o'zini namoyon qilishni rivojlantiradi, o'quvchilarga o'z g'oyalarini aniq ijod orqali hayotga tatbiq etish imkonini beradi. Zargarlik buyumlarini loyihalash va yasash jarayoni tanqidiy fikrlash va muammolarni hal qilish ko'nikmalarini rag'batlantiradi, chunki talabalar o'z tasavvurlarini kiyinish san'atiga aylantirishdagi qiyinchiliklarni engishlari kerak. Bundan tashqari, zargarlik buyumlari nozik vosita mahoratini va qo'l-ko'zni muvofiqlashtirishni rivojlantirishga yordam beradi, chunki materiallar va asboblarni manipulyatsiya qilish uchun aniq harakatlar talab etiladi.

Zargarlik buyumlarining fanlararo tabiati san'at, tarix, madaniyat va hatto fan va matematika elementlarini birlashtirib, boy, ta'lim tajribasini ta'minlaydi. Misol uchun, dizayn uchun o'lchamlarni hisoblash va moddiy xususiyatlarni tushunish matematik va ilmiy tushunishni kuchaytirishi mumkin. Bundan tashqari, turli xil zargarlik buyumlarining tarixiy va madaniy ahamiyatini o'rganish talabalarining dunyo miqyosidagi xabardorligini va xilma-xillikni qadrlashini kengaytirishi mumkin.

Pedagogik muammolar va strategiyalar

Maktab o'quvchilariga zargarlik buyumlarini o'rgatishdagi asosiy muammolardan biri bu guruh ichidagi turli xil mahorat darajalari va qiziqishlarini ko'rib chiqishdir. Buni bartaraf etish uchun o'qituvchilar tabaqalashtirilgan ta'lim strategiyalarini qabul qilishlari, bir nechta loyiha variantlarini taklif qilishlari va o'quvchilarga o'zlarining mahorat darajasi va qiziqishlariga qarab tanlashga imkon berishlari mumkin. Ushbu yondashuv nafaqat individual ta'lim ehtiyojlarini qondiradi, balki o'quvchilarga o'quv jarayonini nazorat qilish orqali ularga kuch beradi.

Resurs cheklovlari ham qiyinchilik tug'dirishi mumkin, chunki zargarlik buyumlarini

yasash maxsus asboblar va materiallarni talab qiladi. O'qituvchilar bu muammoni qayta ishlangan yoki arzon narxlardagi materiallardan foydalanish orqali hal qilishlari mumkin, bunda barqarorlik va ijodkorlikni rag'batlantirish mumkin. Mahalliy hunarmandlar yoki korxonalar bilan hamkorlik, shuningdek, o'rganish tajribasini boyitib, resurslar va tajribaga kirishni ta'minlaydi.

1-rasm. Muallif ish tajribasidan lavhalar

Xavfsizlikni ta'minlash zargarlik buyumlarini yasashga o'rgatishning yana bir muhim jihati hisoblanadi, ayniqsa yosh talabalar ishtirok etganda. O'qituvchilar xavfsizlik bo'yicha aniq ko'rsatmalarni ishlab chiqishlari va asboblar va materiallardan foydalanishni yaqindan nazorat qilishlari kerak. Xavfsizlik bo'yicha ta'limni o'quv jarayonining bir qismi sifatida kiritish talabalarning mas'uliyati va xabardorligini yanada oshirishi mumkin.

Texnologiya va madaniy ta'limni birlashtirish

Texnologiyani zargarlik buyumlariga integratsiyalash talabalarni zamonaviy dizayn va ishlab chiqarish texnikasi bilan tanishtirish orqali ta'lim tajribasini oshirishi mumkin. Dizayn, 3D bosib chiqarish va ish almashish uchun onlayn platformalar uchun dasturiy vositalar an'anaviy hunarmandchilikni zamonaviy texnologiyalar bilan bog'lab, o'quv dasturiga kiritilishi mumkin.

Madaniy ta'lim zargarlik buyumlarini o'rgatishda muhim rol o'ynaydi, turli madaniyatlarda zargarlik buyumlarining tarixiy, ijtimoiy va ramziy tomonlarini o'rganish imkoniyatini beradi. Bu madaniy xilma-xillikni chuqurroq tushunish va qadrlashga yordam beradi, talabalarni turli xil manbalardan ilhom olishga va madaniy elementlarni o'z dizaynlariga hurmat bilan kiritishga undaydi.

Sinfdan tashqari mashg'ulotlarda yoki to'garaklarda zargarlik buyumlarini o'rgatish o'ziga xos pedagogik imkoniyatlar va muammolarni keltirib chiqaradi. Ijodkorlik, tanqidiy fikrlash va fanlararo ta'limni rivojlantirish orqali zargarlik buyumlari o'quvchilarning ta'lim tajribasiga sezilarli hissa qo'shishi mumkin. Differentsial ta'lim, zukkolik va xavfsizlik va

inklyuzivlikka e'tibor qaratish orqali muammolarni hal qilish samarali va boyituvchi o'quv muhitini ta'minlaydi. Texnologiya va madaniy ta'limni integratsiyalashuvi zargarlik buyumlarini badiiy va shaxsiy ifoda vositasi sifatida yanada oshiradi, o'quvchilarni sinfdan tashqarida bo'lgan qimmatli ko'nikma va tushunchalarga tayyorlaydi.

XULOSA

Maktab o'quvchilariga sinfdan tashqari mashg'ulotlar yoki to'garaklarda zargarlik buyumlarini o'rgatishning pedagogik yo'li ham boyitadi, ham murakkabdir. Bu zargarlik buyumlarini yaratishning oddiy harakatidan ustun turadi va uning ichiga talabalarning har tomonlama rivojlanishiga yordam beradigan ko'plab ta'lim imkoniyatlarini o'z ichiga oladi. Ushbu hunarmandchilik orqali o'quvchilar nafaqat yangi ko'nikma bilan tanishadilar, balki ijodkorlik, tanqidiy fikrlash, nozik vosita qobiliyatlari va madaniy xilma-xillikni qadrlashni rivojlantiradigan ko'p qirrali ta'lim tajribasiga botiriladilar.

Ushbu ta'lim faoliyatining o'ziga xos pedagogik jihatlarini ko'rib chiqish o'qituvchilardan turli xil malaka darajalari, resurslarning cheklanishi va xavfsizlik muammolari kabi muammolarni hal qilishni talab qiladi. Biroq, tabaqalashtirilgan o'qitish, materiallarni olishda zukkolik va xavfsizlik bo'yicha ta'limni o'quv dasturiga integratsiyalash kabi strategiyalarni qo'llash orqali bu muammolarni chuqurroq o'rganish va jalb qilish imkoniyatlariga aylantirish mumkin.

Bundan tashqari, texnologiya va madaniy ta'limning zargarlik buyumlariga integratsiyalashuvi o'quv tajribasini boyitadi, an'anaviy hunarmandchilikni zamonaviy texnikalar bilan bog'laydi va talabalarning global nuqtai nazarini kengaytiradi. Pedagog sifatida maqsad o'quvchilar o'z ijodlarini kashf etishlari, yangi ko'nikmalarni rivojlantirishlari va atrofdagi dunyoni chuqurroq tushunishlari mumkin bo'lgan inklyuziv, qo'llab-quvvatlovchi va rag'batlantiruvchi muhit yaratishdir.

Xulosa qilib aytadigan bo'lsak, darsdan tashqari sharoitlarda zargarlik buyumlarini o'rgatish pedagogik innovatsiyalar va talabalarning faolligi uchun o'ziga xos platformani taklif etadi. Bu san'at va hunarmandchilikni keng qamrovli ta'lim tajribasi bilan ta'minlash, o'quvchilarni nafaqat zargarlik buyumlarini yasashda amaliy mashg'ulotlarga tayyorlash, balki ularni sinfdan tashqarida ham mavjud bo'lgan hayotiy ko'nikmalar bilan jihozlash uchun qanday foydalanish mumkinligini misol qilib ko'rsatadi. Ushbu soha rivojlanishda davom etar ekan, u amaliy ta'limning kuchi va kelgusi avlodda ijodkorlik va madaniy qadrlashni tarbiyalashning ahamiyati haqida qimmatli fikrlarni taqdim etishda davom etishi shubhasiz.

FOYDALANILGANA DABIYOTLAR RO'YXATI

1. Umarova, F. A. (2023). MAKTAB O 'QUVCHILARINI DARSDAN BO 'SH VAQTLARIDA TO 'GARAKLARGA JALB ETISH ORQALI KASB-HUNARGA YO 'NALTIRISH. Educational Research in Universal Sciences, 2(3), 648-653.
2. Oripov, B. N. (2013). Tasviriy san'atni o 'qitishning zamonaviy pedagogik texnologiyasi, didaktikasi va metodikasi. Toshkent." Ilm ziyo.
3. Pardayeva, I., & Mahmudboyeva, F. (2022). ZARGARLIK TERMINLARINING

SINTAKTIK USUL BILAN YASALISHI. Gospodarka i Innowacje., 24, 562-564.

4. Xaydarovna, Y. S. (2023). QORAQALPOQ ZARGARLIK SANATI. ОБРАЗОВАНИЕ НАУКА И ИННОВАЦИОННЫЕ ИДЕИ В МИРЕ, 13(4), 133-138.

5. Izzatoy, P. (2023). ZARGARLIK ZEB-ZIYNAT BUYUMLARI QISMLARI NOMLARINI IFODALOVCHI TERMINLAR. Gospodarka i Innowacje., 35, 832-836.

6. Toychiyeva, D. I. (2022). Zargarlik Buyumlari Tayyorlashda Ishlatiladigan Asosiy Metallar va Ularning Qotishmalari. Miasto Przyszłości, 25, 181-182.